

1. számú melléklet

A bírósági ülnökök jogai és kötelezettségei

A bíróságokra ülnöknek büntetlen előéletű, választójoggal rendelkező, a 30. életévét betöltött, de a 70. életévet el nem ért magyar állampolgár választható.

Az ülnököknek az ítékezésben a hivatásos bírakkal azonos jogaik és kötelezettségeik vannak.

Az ülnökök a megbízásuk időtartama alatt nem lehetnek tagjai pártnak és politikai tevékenységet sem folytathatnak (Alkotmány 50. § (3) bekezdés). Az országgyűlési képviselői megbízás, az önkormányzati képviselő-testületi tagság politikai tevékenységnek tekintendő. Nem politikai tevékenység a munkavállalói - szakmai, érdekvédelmi - szervezetben való részvétel.

Az ülnököt az igazságszolgáltatásban való részvételével összefüggő cselekménye tekintetében az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvény 4. §-ában meghatározott tartalommal mentelmi jog illeti meg.

A megválasztott ülnöknek bírói esküt kell tennie.

Az ülnököt a bíróság elnöke hívja be és osztja be az ítélező tanácsba. E tisztsége gyakorlásának idejére az ülnököt a Bjt. 128. § rendelkezései szerint átlagkereset, illetőleg tiszteletdíj illeti meg, amelyet a bíróságok költségvetésükből térítenek meg.

Joga az ülnöknek, hogy a behívásáról legalább egy hónappal korábban értesüljön, illetve, hogy kérésére, fontos okból a bíróság elnöke elhalaszthassa a működése megkezdésének időpontját.

Az ítélkező tanácshoz beosztott ülnök joga, hogy a tárgyalandó ügyek tény- és joganyagát megismerhesse, arról őt az ítélkező tanács elnöke tájékoztassa.

Az ítélet meghozatalát megelőző zárt tanácskozással kapcsolatos tanácskozási titok megőrzése az ülnök számára is kötelező. Ez vonatkozik a szolgálati, illetve az államtitokra is.

A bírósági ülnök alapvető kötelezettsége - csakúgy, mint a hivatásos bírónak -, hogy a Magyar Köztársasághoz, annak Alkotmányához hű legyen, lelkiismeretesen járjon el, és mindenkor tanúsítson a tisztségéhez méltó magatartást.

Az ülnökökre vonatkozó legfontosabb rendelkezéseket a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény tartalmazza.